

Ndumoodu Coronavirus (Covid-19)

IGBO

Ndumodu ahike nke a sitere na ndumodu na ozi nke NHS ndumodu a bu maka onye o bu bi na UK, obodo i si bia adighi mka o bu.

Version 5 [01.06.2020]

Ọdịnaya

Ndumoodu Coronavirus (Covid-19)

Onye nwere ike daa ọrịa Coronavirus

Etu ị ga - esi chebe onwe gị ma ọ bụrụ na ị nwere ike ị daa ọrịa

Ndumoodu nnọpụ iche maka ezinụlọ nwere ọrịa coronavirus

Ogologo oge ole ka ekwesịrị ka ị soro ntuziaka nnọpụ iche

Kedu mgbe m kwesịrị ịkpọ NHS 111?

Kedu ka m siri kpọọ NHS 111?

Gịnị ga-eme ma ọ bụrụ na m na-enwe nchegbu banyere ọnọdụ mbata na ọpụpụ mbata na ọpụpụ m?

Kedu ihe m ga - eme iji kwụsị Coronavirus ịgakwuru ndị mmadụ?

Ndumoodu Coronavirus (Covid19)

COVID-19 bụ ọrịa ọhụụ nwere ike imetuta ngugụ na akpịrị gi. Vairus nke a na-akpọ coronavirus bụ ihe na-akpata ya.

Onye ọ bụla ga kwesiri inọ n'ụlọ ka ọ nwere ike inye aka kwusị Coronavirus igakwuru ndị mmadụ.

Nke a gụnyere ndị nọ n'afọ niile – ọbụlagodi na inweghị mgbaama ma ọ bụ ọnọdụ ahụike ọzọ.

I nwere ike ihapụ ụlọ gi:

- ị gaa ụlọ ahịa ndị enyere ikike imeghe - ịji nweta ihe dịka nri na ọgwụ, yana inakọta ngwongwo enyere n'iwu na intanetị ma ọ bụ na ekwentị.
- na mmeghari ahụ (ma ọ bụ, ọ bụrụ na inọ n'England, ka ị nọ nọ ọdụ na mpụga) - igba mbọ hụ na ị nọ mita abụọ n'ebe onye ọ bụla nọ n'èzí
- maka mkpa ọgwụgwọ ọ bụla, inye onyinye ọbara, zere mmerụ ahụ ma ọ bụ ọrịa, gbanahụ ihe egwu, ma ọ bụ ịji nye nlekọta ma ọ bụ inyere onye na-adighị ike aka
- ịga n'ọrụ ma lọta ọrụ – ọ bụ naanị ma ọ bụrụ na inweghị ike iru ọrụ site n'ụlọ

Ọ bụrụ na ị nwere:

- okpomọkụ dị elu – ọ na-adi gi ọkụ imetụ gi aka n'obi ma ọ bụ azụ gi
- ụkwara ọhụrụ, na-aga n'ihu – nke a pụtara na ị malitela ụkwara ofuma ofuma
- Ọnwụ, ma ọ bụ ngbanwe, ihe di iche maka ihe uto gi ma ọ bụ ihe isi gi (anosmia) - ọ bụrụ na inweghị ike inụ isi ma ọ bụ inụ uto ihe ọ bụla, ma ọ bụ ihe na-esi isi ma ọ bụ atọ uto di iche iche

ị kwesiri inọ n'ụlọ soro [ntuziaka iche maka ezinụlọ nwere ọrịa coronavirus.](#)

Amachibidoro nzukọ n'ihu ọha:

- Ọ bụrụ na ibi na **England** na **Northern Ireland**, a ga-ahapụ gi ka gi na ihe ruru mmadụ isii si n'ezinụlọ di iche iche zukọ.
- Ọ bụrụ na i bi na **Wales**, ndị otu si n'èzí na ụlọ abụọ nwere ike izute n'obodo (n'ime mile ise)
- Ọ bụrụ na i bi na **Scotland**, ndị si n'èzí na ụlọ abụọ nwere ike izukọ ma ọ bụrụ na otu ha karighi mmadụ asatọ
- Mgbakọ ndị a kwesiri ịdi na mpụga ma ọ bụ naanị n'ugbo nke onwe, na inye oghere nye onye ozo ma ikwe ka meter abụọ kewapu gi na onye ozo

Ọ di mkpa na igbaso ntuziaka a, enwere ike ita gi ma ọ bụrụ na imeghị.

Ndị uwe ojii, ndị ọrụ mbata na ọpụpụ, na ndị agha nwere ike ruo ọrụ na mmejuputa usoro ahụike ọha, ya na ijide n'aka inye ndị mmadụ ihe oriri na ihe ndị ọzọ di mkpa.

Maka coronavirus, ihe achoro maka ikọ banyere onodu mgbaputa ọpụpụ adighizi adi. Ị ga-enweta ozi ederede SMS na nkowa gbasara ubochi nhoputa gi ozọ. Maka ozi ndi ozọ gbasara mgbanwe maka usoro mgbapu, pia ebe a: <https://www.refugeecouncil.org.uk/latest/news/changes-to-home-office-asylum-resettlement-policy-and-practice-in-response-to-covid-19/>

Onye nwere ike daa ọjia coronavirus

Coronavirus nwere ike ime ka onye o bula daa nnukwu ọjia, mana enwere ụfọdụ ndị nọ n'ihe ize ndụ ka ukwuu. Dịka ọmụmaatụ, ịnwere ike ịnweta coronavirus ma ọ bụrụ na:

ịwa ahụ gị adịbeghị anya

ị na-anara ọgwụgwọ maka ọjia kansa

ị nwere kansa ọbara ma ọ bụ ọjia ụmị ọkpụkpụ, dịka ọjia leukemia

ị nwere ọnọdụ akpa ume siri ike, dịka cystic fibrosis ma ọ bụ nnukwu ụkwara ume ọkụ

ị nwere ọjia nke na - eme ka ị daa ọjia nfe

ị na-a nụ ọgwụ nke na-emebi usoro ahụ gị

ị dị ime ma nwee nnukwu ọjia obi

Ọ bụrụ n'ị chere na ị daba n'otu n'ime usoro ndị a ma ị natabeghị akwụkwọ ozi sitere n'aka ndị otu ahụike gị na **Sọnde 29 Maachị 2020** ma ọ bụ GP (dọkita) gị, ị kwesịrị igwa dọkita gị (GP) ma ọ bụ dọkita ụlọ ọgwụ banyere nchegbu gị. Ọ bụrụ na ịnweghị GP, kpọturu DOTW UK maka enyemaka: **0808 1647 686** (ọ naghị efu ihe ọ bụla ịkpọ) ma ọ bụ email clinic@doctorsoftheworld.org.uk

Etu i ga - esi chebe onwe gi ma o buru na i nwere ike i daa orja

O buru na imalite nwete ihe mgbaàmà nke COVID-19 oheru, di ka ukwara na-aga n'ihu ma o bu ahụ oku, choo ndumodu ulo ogwu site na iji oru ntaneti coronavirus nke ulo oru NHS 111 ma o bu kpo NHS 111. Mee nke a ozugbo i nwetara mgbaàmà.

O buru na inwere oke irja orja coronavirus, enwere ihe ndi ozo i kwesiri ime iji zere inara ya.

Ndi a gunyere:

- ahapukwala ulo gi – ipughi iga zuo ahia, bulie ogwu ma o bu zuta ogwu
 - O buru na ibi na **England** na **Northern Ireland**, gi na ndi ezinulo gi nwere ike inorj n'èzí, ma o bu o buru na i bi naani gi, gi na otu onye si n'e ulo ozo - n'edobe mita abuo nye ndi ozo
 - O buru na ibi na **Wales**, i nwere ike ipu gaa mmeghari ahụ anya - n'edobe mita abuo nye ndi ozo
- agakwala nnoko o bua (gunyere ndi enyi gi na ndi ezinulo gi na nzuzo)
- noro ebe dikaria ala abuo (nzokwu ato) n'ebe ndi ozo no n'ulo gi ka o kwere omume
- zere onye o bua na-aria orja ma o bu gosiputa ihe mgbaàmà nke coronavirus

Rio ndi enyi, ezinulo ma o bu ndi agbata obi ka ha bulitere gi ngwaahia na ogwu. Ha ga-ahapu ha nonu uzog gi.

O buru na ichoro enyemaka inweta nnweta nke ihe ndi di mkpa di ka nri, i nwere ike idebanye aha iji nweta nkwado coronavirus ebe a:

- O buru na ibi na **England**: <https://www.gov.uk/coronavirus-extremely-vulnerable>
- O buru na ibi na **Northern Ireland**: <https://www.adviceni.net/eform/submit/covid-support-referral>
- O buru na ibi na **Scotland**, kpo 0800 111 4000
- O buru na ibi na **Wales**, i ga-enwe nkowa kontakti na leta gi

Guo ndumodu zuru oke banyere ichedo onwe gi ma o buru na i no n'ihe ize ndu di elu site na coronavirus na GOV.UK: <https://www.gov.uk/government/publications/guidance-on-shielding-and-protecting-extremely-vulnerable-persons-from-covid-19>

Ndumoodu n'ọpụ iche maka ezinụlọ nwere ọjia coronavirus

Agakwala ọrụ, ụlọ akwụkwọ,
ịwa ahụ ndi GP, ma ọ bụ ụlọ
ọgwụ

Jiri ihe dị iche, ma ọ bụ sachaa
ha mgbe iji ha

Zere ịnọ ndị mmadụ nso

Mee ka nri & ọgwụ ịrute n'ọpụ
uzọ gi

Enweghị ndị ọbịa

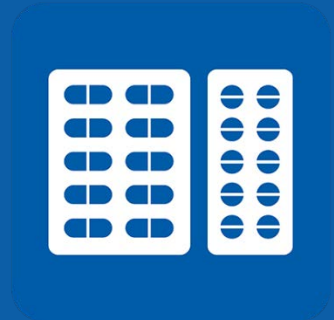
Na-ehi ụra naanị gi, ọ buru na ọ
ga-ekwe omume

Saa aka gi mgbe nile

Na-a nụ mmiri buru ibu

Were paracetamol iji nyere aka
na mgbaàmà gi

Rịọ maka nwanle coronavirus ozugbo ịnwere mgbaàmà (ikwesiri ịme nwanle ahụ na ụbọchị nke ise):
<https://www.nhs.uk/ask-for-a-coronavirus-test>. Ikwesiri inye nkọwa nke kọntakti gi ma nwee
ekwentị eji arụ ọrụ iji nweta nsonaazụ nwanle dika ozi ederede.

Chọpụta ihe ndi ọzọ na: <https://www.gov.uk/government/publications/covid-19-stay-at-home-guidance>

Ogologo oge ole ka ekwesiri ka i soro ntuziaka nnono iche?

- Onye o bu na nwere ihe mgbaama ga-anọ n'ulo ma kewapu oge di ka ubochi asaa.
- O buru na gi na ndi ozọ ebiko, ha kwesiri ino n'ulo ma kewapu ubochi opekata mpe 14, ka ha ghara ibunye orja n'ulo.
- Mana, o buru n'onye o bu na n'ulo gi enweta ihe mgbaama, ha ga-anọ n'ulo wee kewapu ubochi asaa site na ubochi mgbaama ha malitere. Obuna ma o buru na o putara na ha na-anọ n'ulo maka ogologo oge karja ubochi 14.
- O buru na gi na onye di afọ 70 ma o bu karja, bi na orja notere aka, di ime ma o bu na o nweghizi ezigbo usoro ahụ, gbaljaka ichota ebe ozọ ha ga-anọ ubochi iri na anọ..
- O buru na gi na ufodu ndi mmadu bi n'ulo, jisie ike kewapu onwe gi n'otu n'otu o kwere mee.

Kedu mgbe m kwesiri ikpo NHS 111?

- i na-arja orja nke ukwu nke na inweghi ike ime ihe o bu na i na-eme, di ka ilele TV, iji ekwentị gi, guo ma o bu teta n'ihe ndina
- i gaghị enwe ike inagide mgbaama gi n'ulo
- orja gi na-aka njo
- simptom gi anaghi agbake mgbe ubochi asaa gasiri

Kedu ka m siri kpo NHS 111?

I nwere ike iji oru coronavirus NHS 111 di n'intaneti (<https://111.nhs.uk/covid-19>) iji mata ihe aga eme ozo. O buru na inweghi ike inweta oru n'intaneti i nwere ike ikpo 111 (o naghị efu ihe o bu na ikpo). Inwere ike iriọ maka onye ntughari okwu n'asusu gi.

Gini ga-eme ma o buru na m na-enwe nchegbu banyere onodu mbata na opupu mbata na opupu m?

Ndi obia biara ala England, gunyere onye obula bi na mpaghara UK n'enweghi ikike obibi, agaghị akwu ugwo:

- nnyocha nje coronavirus (ma o burugodi na o gosiri na i nweghi nje a)
- ogwugwo nje coronavirus – oburu na i malitere ogwugwo, emesia, nnyocha egosi n'inweghizi ya bu orja, i nwere ike ikwu ugwo ogwugwo ozọ obula i natara mgbe inwetechara nsonaazu nke nnyocha ahụ

Agaghị aju gi maka ikike opupu na mbata gi n'ala UK ma oburu naani nnyocha maobu ogwugwo nje coronavirus ka ichoro ime.

Kedu ihe m ga - eme iji kwusi Coronavirus igakwuru ndi mmadu?

- Gbaa mbọ hu na i na-akwo aka gi ugboro ugboro, na-eji ncha na mmiri, o dikarja sekond iri abuo
- Gee nti na ndumodu gbasara ino na njikere na mma
- O buru na inwere ike, jiri mkpuchi ihu ebe ino mita abuo nye ndi ozo siri ike, dika n'ugbo njem nke oha na obere ulo ahia.

Choo ozi ndi ozo:

- Nduzi NHS: <https://www.nhs.uk/conditions/coronavirus-covid-19/>
- Nduzi WHO: <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-coronaviruses>